

Hørings svar vedr. udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven (freds- og ærekrænkelser) – sagsnr.: 2018-730-0212

Foreningen Digitalt Ansvar, der arbejder for tidssvarende lovgivning og effektiv efterforskning af digitale krænkelser, har med interesse læst lovforslaget om ændring af straffeloven (Freds- og ærekrænkelser) og har følgende bemærkninger:

Indledende bemærkninger

Digitalt Ansvar deler Justitsministeriets opfattelse af, at der er et særligt behov for en styrket og mere tidssvarende beskyttelse af den enkeltes privatliv mv., og foreningen finder det positivt, at der med lovforslaget lægges op til en udvidet beskyttelse af ofre i forbindelse med udbredelse af private forhold til offentligheden – et behov, der ifølge foreningen er stort, idet f.eks. spredning af seksualiseret billed- og videomateriale de digitale medier, ofte har uoverskuelige og meget store personlige omkostninger for ofre.

Formuleringen ”en bredere offentlighed”

For så vidt angår ændringen fra ”offentligheden” til ”en bredere offentlighed” i straffelovens § 264 d, stk. 1, 1. pkt., 2. led, kan Digitalt Ansvar tilslutte sig både den tilsigtede udvidelse af anvendelsesområdet for bestemmelsen samt den sproglige ændring. Trods bemærkningerne til bestemmelsen finder foreningen det dog en smule uklart, hvornår offentligheden skal anses for ”bredere”.

Efter forslaget skal begrebet ”en bredere offentlighed” forstås således, at selvom en borger ved at vise sig nøgen i det offentlige rum har accepteret en vis videredeling, så skal vedkommende ikke tåle, at billederne/videoerne videregives til en potentiel ubegrænset kreds, der

ikke var til stede på det pågældende tidspunkt. Når det imidlertid ligeledes angives, at borgeren skal kunne tåle en vis videregivelse, herunder til medierne, der i øvrigt opererer digitalt, kan det blive uklart for såvel de retshåndhævende myndigheder som borgerne, hvad der skal forstås ved *"en bredere offentlighed"*, og dermed hvad der åbenbart kan eller ikke kan forlanges unddraget.

På den baggrund finder Digitalt Ansvar det hensigtsmæssigt, at der i bemærkningerne angives flere eksempler til afklaring af, hvornår offentligheden anses for "bredere".

Derudover er det, efter foreningens opfattelse, hensigtsmæssigt, at ministeriet vurderer om der er brug for at udvide beskyttelsen yderligere til situationer, hvor delingen alene sker mellem personer, som har deltages i private eller offentlige sammenhænge. Det kan eksempelvis være billeder, hvor en eller flere er nøgne i forbindelse med hytte- eller rustur, festival eller lejrskole, hvor billeder efterfølgende bliver brugt til at mobbe, som pressionsmiddel eller til at chikanere den afbillede.

Digitalt Ansvar bemærker i den forbindelse, at det overordnede formål med reguleringen, ifølge foreningen, bør være, at borgerne som udgangspunkt ikke begrænser deres privatliv af frygt for overvågning og situationer, hvor deres privatliv bruges imod dem ved deling.

Forholdet til civile krav og persondataretten

Afslutningsvis foreslår Digitalt Ansvar, at det i lovforslaget nærmere begrundes, hvorfor man ønsker at kriminalisere handlinger, der i forvejen må anses for retsstridige. Området som foreslås kriminaliseret, er allerede retsstridigt på den måde, at den afbildede kan forlange godtgørelse efter erstatningsansvarslovens § 26, jf. U 2014.2448H og U1986.405Ø.

Det kunne derfor med fordel fremgå af lovforslaget, hvorfor området tillige ønskes gjort strafbart. Eksempelvis om ønsket er at tydeliggøre, at man ikke ønsker at overlade retsforfølgelsen til den enkelte, men at give muligheden for anmeldelse og efterfølgende strafferetlig forfølgning via politi og anklagemyndighed.

Hvad angår persondataretten, vurderes det, at videregivelse af billeder til en bredere offentlighed ikke vil være omfattet af undtagelsen i GDPR art. 2, stk. 2, litra c (om personlig og familiemæssig aktivitet, en kategori der ifølge præambelens betragtning 18 også omfatter visse aktiviteter på sociale medier), mens undtagelserne i databeskyttelseslovens § 3, stk. 8, vil være anvendelige på journalistisk, kunstnerisk og litterær virksomhed.

Eftersom reglerne er delvis overlappende, kunne det overvejes at inddrage bemærkninger herom i lovforslaget.

At sammentænke de forskellige regelsæt af betydning for området, vil blandt andet hjælpe i forhold til information til og undervisning af børn og unge om grænser, adfærd og digital dannelse, samt uddannelse af journalister og information til medier med henblik på at forebygge unødigt tilbageholdenhed med konsekvenser for ytrings- og informationsfriheden.

Behovet for at få beskikket en bistandsadvokat til ofre

Vi skal endvidere også pege på behovet for at få beskikket en bistandsadvokat til ofre for deling af private forhold efter retsplejelovens § 741a om bistandsadvokater i volds- og voldtægtssager. Der er ofte tale om sårbare unge, der har fået fotos af sig i seksuelle situationer delt og som har et betydeligt behov for hjælp og støtte i forbindelse med hele forløbet hos politiet og i retten samt fremsættelse af erstatningskrav.

Såfremt vi kan bistå med yderligere oplysninger eller bemærkninger, står vi naturligvis til rådighed.

Med venlig hilsen

Digitalt Ansvar

Medunderskrevet af:

Sten Schaumburg-Müller, professor, dr.jur., Syddansk Universitet

**MEDIERÅDET
FOR BØRN & UNGE**

**KVINFO
KØN-VIDEN
INFORMATION
FORSKNING**

**BØRNS
VILKÅR**
SAMMEN STOPPER VI SVIGT

NJORD
LAW FIRM